

1. ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN ROLLER

6. Sınıf Sosyal Bilgiler — 1. Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak

1. GRUP VE ROL KAVRAMI

Hayatımız boyunca farklı gruplara dâhil oluruz ve bu gruplar içinde çeşitli roller üstleniriz. Dâhil olduğumuz gruplarda üstlendiğimiz roller; kişisel gelişimimizi, sosyal becerilerimizi ve toplumsal uyumumuzu etkiler.

Rol: Bireyin bir gruptaki yerine getirmek zorunda olduğu görev ve sorumluluklardır.

Aşağıda yer alan grupları inceleyelim.

Aile	Akraba Grubu	Arkadaş Grubu	Okul ve Sınıf Grupları	Odak Grupları ve Sivil Toplum Kuruluşları	Meslek Grupları
- Doğduğumuz andan itibaren içinde büyüdüğümüz ilk grup ailemizdir. - Aile içinde; çocuk, kardeş, ağabey, abla gibi roller üstleniriz. Çocuk rolüyle dürüstlük, saygı, sorumluluk; kardeş rolüyle paylaşma, birlikte yaşama, dayanışma gibi değerleri kazanırız.	- Aralarında kan bağı veya evlilik bakımından yakınlık bulunanlar akraba grubunu oluşturur. - Torun, yeğen, kuzen, hala, teyze, amca, dayı, babaanne, anneanne, dede gibi roller üstlenebiliriz. Büyükleri sayma, küçükleri sevmek, dayanışma, aidiyet gibi değerleri öğreniriz.	- Çocukluğumuzdan itibaren ailemizin yanı sıra arkadaş gruplarımızla da çok zaman geçiririz. Bu gruplarda arabulucu, planlayıcı gibi roller üstleniriz. - Arkadaş grupları sosyalleşme, iletişim ve duygusal gelişimimizde önemli rol oynar.	- Okul ve sınıf, eğitim sürecinde dâhil olduğumuz en önemli gruplardandır. - Sınıfımızda öğrenci, nöbetçi, sınıf başkanı gibi roller alabiliriz. Ayrıca müzik eğitiminde solist, saz ustası, gitarist; spor eğitiminde takım oyuncusu gibi farklı rollerle sahip olabiliriz.	- Birçok katılımcının görüş ve deneyimlerini paylaştığı odak gruplarında araştırmacı, proje koordinatörü, lider gibi roller üstlenebiliriz. - Sivil toplum kuruluşlarında gönüllü olarak yer alarak toplumsal projelere katkıda bulunur, toplumsal bilinç ve aidiyet duygumuzu güçlendiririz.	- Yetişkinlik döneminde geçimimizi sağlayan, sosyal statümüzü belirleyen meslek gruplarında yer alırız. - Öğretmen, pilot, doktor, çiftçi, terzi, mühendis, veteriner gibi rollere sahip olabiliriz. Zamanla idareci rolü de üstlenebiliriz. - Meslek hayatı boyunca iş birliği, iletişim, liderlik gibi beceriler kazanırız.

2. ROLLER ZAMANLA DEĞİŞİR

Doğuştan kazandığımız rolleri (örneğin; kardeş, torun olmak) seçme hakkımız yoktur; ancak içinde bulunduğumuz gruplarda üstlendiğimiz roller zamanla değişebilir.

Zamanla değişen rollere şu örnekleri verebiliriz:

- Bebekken sadece çocuk veya bebek rolündeyken, kardeşimiz doğduğunda ağabey/abla rolünü üstleniriz.
- Ortaokulda öğrenci rolündeyken, ileride üniversiteyi bitirip çalışmaya başladığımızda öğretmen, mühendis veya doktor gibi mesleki roller kazanırız.
- Çocuklukta mahalle maçında sadece oyuncu veya kaleci iken, büyüdüğümüzde aynı takımın kaptanlığı veya antrenörlüğü rolünü üstlenebiliriz.

NOT: Rollerimiz değiştikçe hak ve sorumluluklarımız da değişmektedir.